

Op reis met een mobiliteit hulpmiddel, waar moet je op letten?

Onbeperkt mee kunnen doen, betekent ook op (vakantie)reis kunnen met je hulpmiddel. Er zijn een aantal zaken waar je op moet letten wanneer je met (mobiliteit) hulpmiddel op reis gaat, om te waarborgen dat je veilig op plaats van bestemming zult aankomen. Relevant is onder andere:

1. De manier waarop gereisd wordt: bijvoorbeeld eigen auto of vliegtuig
2. Of het een hulpmiddel is mét of zonder elektrische aandrijving
3. De vakantie in Nederland of daarbuiten is
4. Wie de eigenaar van het hulpmiddel is

We lichten ze hieronder nader toe.

1. De manier waarop gereisd wordt

Wanneer je met eigen vervoer (bv auto met caravan) gaat kan een hulpmiddel zonder elektrische aandrijving, dus bijvoorbeeld een handbewogen rolstoel of rollator, goed worden meegenomen. Gaat het om een elektrisch hulpmiddel, dan is de bestemming (3) en eigendom (4) van belang. Uiteraard moet het hulpmiddel altijd goed worden vastgemaakt tijdens de rit.

Wordt de reis gemaakt met een externe vervoerder, bijvoorbeeld vliegtuig of cruise, is het belangrijk vooraf te informeren naar de voorwaarden en mogelijkheden. Een niet-elektrisch hulpmiddel, zoals rolstoel of rollator, kan vaak worden meegenomen als (ruim)bagage. Voorwaarden zoals maatvoering en gewicht kunnen van toepassing zijn. Voor handbagage gelden vaak nog specifiekere voorwaarden. Bij elektrisch aangedreven hulpmiddelen gelden met name spelregels met betrekking tot de accu.

2. Hulpmiddel mét of zonder elektrische aandrijving

Bij elektrisch aangedreven hulpmiddelen gelden bij externe vervoerders strenge regels voor het vervoer van accu's. Een vervoerder wil dan weten om welk type accu het gaat om risico's in te schatten en in het geval van nood passende actie te ondernemen. Hiervoor kan de vervoerder vragen om een verklaring (veiligheidsinformatieblad: MSDS) waarin de eigenschappen van de accu staan vermeld. Dit informatieblad is merk- en type gebonden.

3. Reizen in het buitenland

Gaat de reis naar het buitenland, dan is het belangrijk om aandacht te hebben voor reparatie en verzekering van het hulpmiddel. De meeste hulpmiddelen die worden gebruikt zijn verstrekt door een leverancier in opdracht van een gemeente of zorgverzekeraar en zijn voorzien van een onderhoudscontract. Bij een storing wordt dit door de servicedienst van de leverancier opgelost. Dit onderhoudscontract geldt alleen in Nederland. In het buitenland ligt de verantwoordelijkheid bij de reiziger. De leverancier kan ondersteuning bieden voor het vinden van een oplossing, maar zij hebben geen servicedienst in het buitenland. Ook als er kosten verbonden zijn aan de reparatie zijn deze in eerste instantie voor de reiziger. Het is daarom belangrijk om vooraf te informeren bij de leverancier naar de voorwaarden en mogelijkheden.

4. Wie is eigenaar van het hulpmiddel

In Nederland worden de meeste hulpmiddelen verstrekt in opdracht van gemeente (WMO), zorgverzekeraar (ZVW), UWV of zorgkantoor (WLZ). Slechts een klein deel wordt door de

gebruiker zelf aangeschaft (particulier). In het laatste geval is de reiziger zelf eigenaar en zorgt ook voor onderhoud en verzekering. In de andere gevallen ligt het eigendom vaak bij de verstrekker (bijvoorbeeld gemeente) of is het eigendom van de leverancier van het hulpmiddel. De gebruiker heeft het hulpmiddel dan in bruikleen. Onderhoud en verzekering zijn dan in de overeenkomst tussen leverancier en opdrachtgever afgesproken en met de gebruiker is een bruikleenovereenkomst vastgelegd. In de bruikleenovereenkomst staan afspraken over o.a. onderhoud, reparatie en verzekering. Voorafgaand aan een reis is het belangrijk om af te stemmen met de eigenaar van het hulpmiddel over de te maken reis. Bijvoorbeeld om reserve onderdelen (zoals banden) mee te nemen of hoe om te gaan met reparaties in het buitenland.

Algemene richtlijnen wanneer je op reis gaat

Wanneer je op reis gaat is het goed om te weten wat de regels zijn van je specifieke vervoerder. Vraag daarom de veiligheidsvoorschriften voor het vervoer van (rolstoel)accu's op bij je vervoerder (cruiselijn, luchtvaartmaatschappij, busbedrijf, etc.).

Indien het gaat om een elektrisch aangedreven hulpmiddel, dan is het belangrijk om te weten wat de specificaties zijn van de accu's.

Deze verschillende accu's worden gebruikt bij hulpmiddelen:

- Onderhoudsvrije loodaccu's (VRLA / AGM / Gel)
- Nikkel-metaalhydride (NiMH)
- Nikkel-cadmium (NiCd)
- Lithium-ion (Li-ion) of lithium-ijzerfosfaat (LiFePO4)

De leverancier van je hulpmiddel kan je informeren over de accu's die zijn gebruikt in jouw elektrisch aangedreven hulpmiddel. In het algemeen geldt dat:

- De batterijen niet beschadigd, lek of defect mogen zijn.
- De batterijen correct afgekoppeld of uitgeschakeld dienen te worden indien het hulpmiddel niet in gebruik is tijdens vervoer.
- Lithiumbatterijen in veel gevallen alleen mogen worden vervoerd als ze ingebouwd zijn in het hulpmiddel, of afzonderlijk verpakt volgens de geldende regelgeving

In sommige gevallen kan het nodig zijn om een extra veiligheidsverklaring of verpakking te overleggen bij luchtvervoer.

De volgende documenten zijn belangrijk:

- (Rolstoel)accu voorschriften van uw vervoerder
- Reist u per vliegtuig: IATA verklaring
- Reist u over de weg: ADR verklaring
- Reist u over zee: IMDG verklaring
- Algemene informatie: MSDS (Material Safety Data Sheet)

Het is dus ook goed om te weten of de accu's van je elektrisch aangedreven hulpmiddel kunnen worden uitgenomen uit het hulpmiddel. Bijvoorbeeld in het geval van hulpaandrijvingen kan het soms mogelijk zijn deze in een aparte ruimte (zoals vrachtruim) te vervoeren en bij aankomst weer aan uw hulpmiddel te koppelen.

Wanneer je twijfelt of de accu's voldoen aan de veiligheidseisen van je vervoerder kun je de bovengenoemde documenten met de vervoerder overleggen. Neem tijdens je reis deze documenten, en eventuele schriftelijke bevestigingen van je vervoerder, met je mee om vragen tijdens je reis te voorkomen/beantwoorden.

Is er een maximale hoogte van rolstoelen?

Er is geen vastgestelde maximale hoogte voor een rolstoel. Een rolstoel is een medisch hulpmiddel met als doel mobiliteit te bieden aan personen die hierin beperkt zijn. Hierbij dient de rolstoel te passen bij de persoon en de beperking. Zo is de ene persoon geholpen met een lage sportieve rolstoel, terwijl een andere persoon meer steun aan bijv. hoofd en nek benötigt heeft en daardoor een hogere rolstoel nodig heeft. Bij een inclusieve maatschappij horen hulpmiddelen afgestemd op de gebruiker.

Evenals bij het advies over de eisen van de vervoerder ten aanzien van (rolstoel)accu's is ook hierbij het advies om bij de vervoerder na te vragen of er eisen/beperkingen zijn opgelegd voor het vervoer van rolstoelen.

Is een elektrische aangedreven hulpmiddel verzekerd tijdens de reis?

Een hulpmiddel met elektrische aandrijving heeft een WA verzekering, inclusief 'groene kaart' waarop de landen staan waarin de verzekering geldig is. Een WA verzekering vergoedt alleen de kosten aan derden (personen en voorwerpen), dus niet bij schade aan het hulpmiddel of de gebruiker ervan.

Voor een reisverzekering gelden vaak specifieke voorwaarden bij een hulpmiddel. Op het moment dat een elektrisch aangedreven hulpmiddel, zoals een scootmobiel of elektrische rolstoel, geen eigendom is van de gebruiker kan deze niet extra verzekerd worden. Een handbewogen rolstoel kan vaak wel verzekerd worden als bagage. Goed om vooraf te informeren bij de reisverzekeraar.

Fijne reis!